

Klagomål gällande utomhusområde/daghemsområde vid daghemmet Skogskullen i Mariehamns stad

Beslut

Ärendet avslutas utan vidare tillsynsåtgärder.

Ärende som behandlas

Oroliga föräldrar (klaganden) till barn på daghemmet Skogskullen har anhängiggjort ett klagomål hos Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM) 13.03.2019. I klagomålet framför klaganden sitt missnöje mot barnomsorgen i Mariehamns stad (staden). Missnöjet riktas mot Skogskullens daghemsgård som enligt klaganden inte uppfyller kraven i barnomsorgslagen¹ (ÅFS 2011:86) 11 §. Enligt klaganden är gården för liten för 37 barn. På daghemsgårdens framsida finns tre gungor varav en är för större barn, två gungdjur, en rutschkana för mindre barn och en sandlåda. Bakgården består av bergig mark med branter som klaganden anser vara farlig för mindre barn. Klaganden anser att flytten till daghemmet Skogskullen från daghemmet Flaggskeppet skedde ofrivilligt och under brådskande former samt att staden kyligt bemött klagandens åsikter om Skogskullens daghemsgård utan att lämna närmare exempel på ordalydelsen i kommunikationen. Klaganden riktar även kritik mot staketet kring daghemsgården, staketets lås, trafiken utanför daghemmet samt utomhusluften. Skogskullen inledde sin daghemsverksamhet i januari 2019.

Inbegärda utlåtanden och utredningar

ÅMHM har den 04.04.2019 begärt att staden bemöter klagomålet till den del klagomålet gäller kommunikation och flytten samt bifogar alla upprättade handlingar som ansluter till klagomålet. Stadens redogörelse har genom socialdirektören inkommit till ÅMHM den 29.04.2019. I redogörelsen till den del klagomålet avser kylighet i bemötande och kommunikation från stadens barnomsorgsledning anger staden att klagomålet inte är tillräckligt specifikt för att staden skall kunna förstå vad som avses och lämna sin redogörelse över detta men staden lämnar gärna sin redogörelse om mer specifika grunder finns att tillgå. Enligt stadens kommunikationspolicy ska all information som staden ger vara öppen, aktuell och korrekt. Staden redogör för bakgrunden av flytten från Flaggskeppet till Skogskullen. Enligt staden orsakade uppmätta höga halter av

¹ Barnomsorgslag (2011:86) för landskapet Åland

mikrober i Flaggskeppets inomhusluft hälsohinder för barn och personal. Staden konsulterade läkare vid Ålands hälso- och sjukvård som rekommenderade flytt så fort som möjligt. Flytten kunde genomföras inom två månader då stadens fastighet Skogskullen stod direkt tillgänglig. Staden uppger att den agerat i enlighet med gällande lagstiftning om barnomsorg och haft barnens bästa i fokus.

Till den del klagomålet gäller Skogskullens daghemsgård utförde ÅMHM den 3.4.2019 en inspektion på plats dels ur miljöskyddsperspektiv dels ur social- och hälsovårdsperspektiv. Staden representerades vid inspektionen av daghemmets föreståndare, barnomsorgschefen, fastighetschefen och en personal från fastighetsavdelningen. I dialogen under inspektionen framkom att gårdens totala lektyta erbjuder varierande möjlighet för olika sorts lek i grupp, i parlek och i individuell lek. Det finns möjlighet att idka åldersanpassad lek parallellt eller tidsåtskilt under dagen. Varierande antal personal finns ute både på fram- och bakgården beroende på antalet barn som vistas utomhus. De yngre barnen vistas främst på framgården vid gungor och sandlåda medan de äldre barnen tilltalas av den fantasistimulerande naturmiljön på bakgården. Sov-terrass avskild med staket finns på baksidan för småbarn som sover ute i vagn. I dialogen framkom att personalen förberett barnen för flytten genom samtal i små grupper och genom studiebesök vid Skogskullen. Om så önskat har de familjer som berörts av flytten erbjudits byte till annat daghem i staden om Skogskullen gentemot Flaggskeppet inte subjektivt ansetts utgöra fullgott alternativ för det egna barnets dagvård. Representanterna berättade att vissa barn hade haft problem med näsblödning på Flaggskeppet men att problemet försvunnit efter flytten till Skogskullen. Representanterna upplever att barnen ställt sig övervägande positivt till flytten.

Juridiska utgångspunkter

Enligt 2 § 1 mom. i barnomsorgslagen (ÅFS 2011:86) ska barnomsorg ha sin grund i barnets bästa, samhällets demokratiska värderingar samt varje människas egenvärde och rätt till frihet och integritet. Barnomsorg ska genom god omsorg, lekmöjligheter och pedagogisk verksamhet vara ett stöd för vårdnadshavarna i deras ansvar för barnets fostran och därigenom bidra till att alla flickor och pojkar får goda uppväxtvillkor. Barnomsorg ska bedrivas i nära samverkan med hemmet, ha barnets ålder och individuella behov som utgångspunkt samt därvid främja en allsidig fysisk, emotionell, social och kognitiv utveckling. För barnomsorgen är viktiga värden omsorg om medmänniskor och jämställdhet mellan könen samt omsorg om naturen. Verksamheten i all barnomsorg ska kännetecknas av att den tillgodoser barnens behov av lek, trygga och varma människorelationer samt positiva erfarenheter som stärker självkänslan.

Enligt 11 § i barnomsorgslagen (ÅFS 2011:86) ska det i anslutning till daghem finnas för barns aktiviteter ett utomhusområde med tillgång till utrustning som främjar leken. Ett daghems utomhusområde bör till storlek och utformning ge tillräckligt utrymme för flera barns och barngruppers samtidiga lekar, ge

personalen goda möjligheter till uppsikt samt genom goda rutiner och säkerhetsåtgärder vara tryggt att vistas på.

Enligt 4 § 2 mom. i klientlagen² om klientens rätt till socialvård av god kvalitet och gott bemötande skall när socialvård lämnas bland annat klientens fördel och individuella behov beaktas.

ÅMHHM:s bedömning och motivering

Klaganden upplever att flytten från Flagskeppet till Skogskullen skedde ofrivilligt och under brådskande former samt att bemötandet och kommunikationen i ärendet varit kyligt gentemot klaganden från stadens sida. Staden svarar att den agerat enligt barnens bästa i enlighet med rådande lagstiftning då flytten föranleddes av ohälsosam inomhusluft som negativt påverkade barnens och daghemspersonalens hälsa. Staden agerade även enligt läkares råd och kunde verkställa flytten inom två månader då staden i sin ägo disponerade en direkt tillgänglig fastighet som lämpade sig för daghemsverksamhet. ÅMHHM konstaterar att staden agerat i enlighet med barnomsorgslagens 2 § 1 mom. om barnens bästa och i enlighet med klientlagen 4 § 2 mom. att lämna omsorg av god kvalitet utgående från fördelen att undvika hälsohinder orsakade av mikropåverkad inomhusluft. ÅMHHM konstaterar vidare att exempel på kyligt bemötande inte framkommer i klagomålet och att stadens kommunikationspolicy strävar till att vara öppen, aktuell och korrekt. Ord står mot ord och myndigheten har på basen av i ärendet framkommen information inte möjlighet att vidare utreda hur kommunikationen löpt. Klaganden framför oro över att daghemsgården inte uppfyller barnens behov av lekutrustning och lekyta. Social- och hälsovårdsinspektören bemöter barnens rätt till främjande av trygghet och individuella behov. Skogskullens daghemsgård torde enligt vad myndigheten erfarit genom fysisk inspektion uppfylla barnomsorgslagen 11 § i de avseenden att gården erbjuder stor, varierande och fantasieggande lekyta för olika sorters handledda grupplekar och variationer av individuella lekar. All lek sker tryggt under uppsikt av skild personal på framgården och på bakgården. Lekredskapens antal är vid inspektionen få men skall belysas ur det faktum att daghemsverksamhet endast utövats tre månader vid Skogskullen och att flytten skede brådskande i vintertid. Myndigheten erfar av representanterna att ingående plan för att utveckla daghemsgårdens inventarium av lekredskap finns under bearbetning i samarbete med daghemmet och stadens fastighetsavdelning. ÅMHHM konstaterar med ovan angivna motiveringar att det inte har framkommit några felaktigheter under handläggningen av ärendet vid socialförvaltningen i Mariehamns stad och ärendet avslutas utan vidare tillsynsåtgärder.

² Lag (FFS 201/2000) om klientens ställning och rättigheter inom socialvården, antagen på Åland genom landskapslag (1995:101) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård.

Till den del ärendet berör konsumentsäkerhetslag (FFS 920/2011)³ konstateras att de punkter som beskrivs i inspektionsprotokollet, har blivit åtgärdade delvis på plats och delvis senare enligt Mariehamns stads fastighetsavdelning (N. N.).

Gällande luftkvaliteten på gården finns det ett utlåtande från Mariehamns stads miljösamordnare (bilaga i inspektionsprotokollet). I utlåtandet bedöms det att daghemsbarnens hälsa inte äventyras p g a exponering av luftföroreningar från intilliggande verksamheter.

Besvär

I enlighet med 6 § 1 mom. förvaltningsprocesslagen (FFS 586/1996) kan inte ändring i detta beslut sökas genom besvär.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Ketzia Karring
T.f. myndighetschef
Beslutande

Maria Erikson
Social- och hälsovårdsinspektör
Föredragande

Eeva Axelsson
Miljöskyddsinspektör
Föredragande

För kännedom:

Fastighetsavdelning
Mariehamns stad
Pb 5
22101 Marieham

³ Lagen är antagen på Åland genom landskapslag (1988:8) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om konsumentsäkerhet (2012/46).